

پیش شرط جبران ناترازی گاز بهینه سازی مصرف انرژی

آنچه هم‌اکنون در بخش تولید و مصرف گاز کشور در حال وقوع است را می‌توان در قالب دو اتفاق به طور همزمان رصد کرد؛ اول اینکه تولید سالانه گاز ثابت بوده یا افزایش ناچیزی خواهد داشت و دوم اینکه به طور مستمر نهضت گازرسانی ادامه دارد و مرتباً به تعداد روستاها، شهرها و مراکز صنعتی و تولیدی و کارخانه‌های بهره‌مند از گاز اضافه می‌شود، اجتناب‌ناپذیر خواهد بود که کسری تراز در موازنه تولید و مصرف گاز رخ بدهد.

می‌یابد. صنایع کشور و همچنین پتروشیمی‌ها و کارخانه‌ها از جمله اولین متقاضیانی هستند که گاز طبیعی آنها به عنوان سوخت و خوراک در زمان افزایش مصرف با محدودیت مواجه می‌شود. برای مثال فقط صنعت پتروشیمی در طول سال گذشته حدود ۲۰ میلیارد دلار ارزش افزوده ایجاد کرده و گاز طبیعی خوراک و سوخت مورد نیاز این صنعت است؛ لذا هرگونه اختلال در تخصیص گاز طبیعی، مستقیماً عملکرد این بخش را بشدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. سایر کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی در سراسر کشور نیز وضعیت مشابهی دارند این به غیر از صنایع عمده‌ای همچون سیمان، ذوب آهن، فولاد و امثال آن است که همگی به همین سرنوشت دچار می‌شوند. از سوی دیگر افزایش حضور در بازارهای جهانی گاز منوط به مدیریت تقاضای داخلی گاز از طریق افزایش بهره‌وری بوده و افزایش توان تولید را به عنوان پیش فرض در نظر می‌گیرد. در دو دهه اخیر که وضعیت توسعه میادین گازی در شرایط مناسب‌تری قرار گرفته و

حداقل در کوتاه مدت و میان مدت بسیار دشوار خواهد بود. در واقع هرگونه افزایش در تولید گاز نیز به یک معضل بزرگ تبدیل خواهد شد. قانون مصرف انرژی در کشور وجود دارد اما اجرا نمی‌شود؛ بنابراین چهار عامل قیمت، تکنولوژی، فرهنگ و قانون روی میزان مصرف تأثیر دارد و می‌تواند در شرایط فعلی به کمک بهبود شیوه‌های مصرف بیاید. اما در میان این عوامل، یک عامل خاص وجود دارد که می‌توان با استعانت از آن تا حد قابل قبولی به طور تدریجی به اهداف عالی بهینه‌سازی نزدیک شد. اما قبل از طرح این عامل باید به این نکته توجه کرد که اگر شرایط نامطلوب کنونی همچنان ادامه داشته باشد، چه تبعاتی دامنگیر کشور خواهد شد.

اگر گاز بیشتری به مراکز مولد نظیر کارخانه‌ها، صنایع، پتروشیمی‌ها، نیروگاه‌ها می‌رسید، نگرانی چندانی وجود نداشت. اما واقعاً جای نگرانی است که این گاز به ضرر این بخش‌های مولد و به نفع بخش‌های غیرمولد یعنی بخش خانگی تخصیص

دو منبع برای تأمین گاز در کشور وجود دارد. منبع اصلی در واقع میدان گازی پارس جنوبی است که حدود ۷۰ درصد از گاز مورد نیاز کشور را تأمین می‌کند. این رقم بین ۶۸ تا ۷۴ درصد برحسب فصل، ماه، انجام تعمیرات دوره‌ای، ظرفیت و برنامه تولید تغییر می‌کند اما رقم ۷۰ درصد تصویر مناسبی از سهم این میدان ارائه می‌دهد. همچنین ۳۰ درصد از گاز مصرفی کشور نیز از سایر منابع و میدان‌ها و تأسیسات فراهم می‌آید.

طبق برآوردها، تولید ایران از پارس جنوبی به دلیل افت فشار مخزن با کاهش مواجه خواهد شد که باید در پیش‌بینی وضعیت آتی گاز کشور مدنظر قرار گیرد. مضافاً برای حفظ میزان تولید فعلی حدود ۸۰ درصد از میادین نفتی فعال کشور که در نیمه دوم عمر خود هستند نیاز به تزریق میزان قابل توجهی گاز است تا اثرات منفی افت طبیعی تولید این میادین قدیمی‌تر خنثی شود.

به نظر می‌رسد بدون سرمایه‌گذاری از هر منبع مالی اعم از داخلی یا خارجی موضوع حفظ و استمرار تولید از میادین گاز کشور

ویژه‌نامه
صنعت نفت

ایران

اردیبهشت ۱۴۰۲